

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Zápis ze zasedání Vědecké rady Právnické fakulty MU konaného dne 18. května 2010

Čas konání: 14:00 – 16:30 hod.

Místo konání: zasedací místnost děkanátu Právnické fakulty MU

Přítomni: 34 členů (dle prezenční listiny, která je přílohou č. 1 tohoto zápisu)

Program jednání (dle pozvánky, která je přílohou č. 2 tohoto zápisu)

1. Přivítání a zahájení
2. Informace o situaci na Právnické fakultě MU
3. Projednání požadavku rektora MU k řešení situace na Právnické fakultě MU
4. Různé

1. Přivítání a zahájení

Jednání zahájila předsedkyně vědecké rady děkanka prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc. Přivítala přítomné členy vědecké rady a představila program zasedání. Uvedla, že původně chtěla zaslat písemné materiály. Tuto myšlenku nakonec zavrhl proto, že jakýkoli zpracovaný materiál by mohl subjektivně zkreslit situaci. Dále uvedla, že důvodem pro setkání je především to, aby VR jako jeden ze základních orgánů fakulty by měl být informován přímo představitelem fakulty, nikoli zkresleně novináři.

2. Informace o situaci na Právnické fakultě MU

Děkanka otevřela další bod jednání a informovala přítomné členy vědecké rady o situaci na PrF MU. Uvedla, že MU se zabývá třemi případy:

1. *JUDr. Nina Rydlová a její rigorózní práce obhájená dne 15. 2. 2010 na katedře občanského práva.* Rektor MU obdržel oznámení od advokáta Vymazala o podezření z plagiátu spočívajícího v opsání cca 4 stran z článku z Právního rádce, následně obdržela děkanka PrF MU e-mail od redaktora Lidových novin Tomáše Němečka s upozorněním na to, že rektor MU obdržel žádost o provedení šetření u rigorózní práce JUDr. Niny Rýdlové. Děkanka zahájila opatření ke zjištění skutečností a vyzvala doc. Gregorovou k ověření pochybení, které mělo spočívat v ověření kontroly na plagiátorství v rámci IS MU. Doc. Gregorová provedla kontrolu na čitelnost práce a kontrolu na shodu práce. Konstatovala, že předseda státní rigorózní komise pro obor právo, specializace občanské právo, provedl kontrolu této rigorózní práce v souladu s čl. 6 odst. 1 směrnice č. 3/2010 o rigorózním řízení. Provedenou kontrolou nemohl v žádném případě zjistit namítanou shodu s článkem Lukáše Vymazala, publikovanou na PRAVNIRADCE.IHNED.CZ. I při následné kontrole provedené doc. Gregorovou se neobjevila žádná shoda s případnými soubory.

2. *Mgr. Tereza Rybárová (absolventka mgr. studia v r. 2009) a její závěrečná práce.* V tomto případě byla vedoucím diplomové práce prof. Fialou provedena kontrola na plagiátorství, která odhalila jako nejvyšší procento shody s jinou prací 10%. Oponentka JUDr. Markéta Selucká, Ph.D. navrhla hodnocení F. Důvodem byl nalezený a prakticky opsaný článek A. Pohlové. Při obhajobě dne 14.5. 2009 komise pro státní závěrečnou zkoušku konstatovala ve svém zápise, že se nejedná o plagiát a práce byla hodnocena známkou E. M. Selucká nebyla přítomna obhajobě. T. Rybárová ke dni 28. 5. ukončila studium, čímž již dále nepodléhala Studijnímu a zkušebnímu řádu MU. 1.6. 2009 děkanka přijala oznámení, že prof. Telec nesouhlasí se stanoviskem komise, jejímž

byl členem, fakulta však při respektování Studijního a zkušebního řádu MU, na základě nějž ve věci státní závěrečné zkoušky a obhajoby diplomové práce je rozhodující stanovisko komise, nemohla fakulta v okamžiku, kdy studentka již měla složenou SZZK a byla absolventkou, přistoupit k otevření tohoto případu. Příklad je v současné době v policejním šetření.

3. „*Reprint*“ článku prof. Fialy. Děkanka obdržela od výše jmenovaného novináře Němečka upozornění, že článek prof. Josefa Fialy otištěný v časopise Právník č. 12/2003 se doslova shoduje s článkem z časopisu Právník č. 11 z roku 1990 podepsaným prof. Fialou a prof. Janem Hurdíkem. Děkanka si vyžádala stanovisko prof. Hurdíka a prof. Fialy. Děkanka nabyla názoru, že se nejedná o plagiát ve smyslu autorskoprávním, neboť prof. Hurdík po zaslání informace redaktora Němečka vyjádřil souhlas s publikováním. Otázkou jinou je hodnocení z pohledu vědecké etiky. Nakonec se rozhodla k dočasnému odvolání prof. Fialy z funkce vedoucího katedry občanského práva. Jeho stanovisko jí nespokytlo úplné vyvrácení pochybností o hodnocení publikace. Dále rozhodla o ustanovení etické komise na PrF pro zvážení této otázky. Na základě čl. 14 Etického kodexu byla jmenována komise ve složení: prof. Holländer, prof. Bejček, doc. Křepelka, doc. Dvořák. Dále byl emailovou cestou zaslán dopis předsedkyni Akademické senátu PrF MU se žádostí o svolání mimořádného zasedání AS PrF MU. Děkanka přečetla znění tohoto dopisu přítomným členům vědecké rady.

Děkanka shrnula, že se nebrání jakékoli diskusi na toto téma.

Následně vystoupil rektor MU prof. Fiala, který zdůvodnil svoji účast na jednání a představil svůj pohled na situaci především s ohledem na to, že se situace řeší v médiích. V porovnání s případem děkana ESF, kdy bylo zcela nepochybné pochybení, je situace na PrF MU odlišná. V případě Rybářová dospěl kontrolní odbor MU k závěru že je třeba podat trestní oznámení. Pokud jde o další případy, v zájmu uklidnění situace a do jejího vyřešení bylo potřeba jednat. Jedním z opatření rektora, ke kterému má rektor právo, bylo dočasné odvolání prof. Fialy coby předsedy komise pro rigorózní zkoušky. Další kroky byly ponechány na fakultě. Rektor poznamenal, že se pouze snaží předběžnými opatřeními zabránit možným dalším škodám.

O slovo se přihlásil prof. Fiala, který chtěl doplnit některé údaje. Odmítl jakékoli pochybení ve všech 3 případech. Za nešťastné označil v případě Mgr. Rybářové ten fakt, že stanovisko předsedy komise Hurdíka bylo datováno 15.9., přičemž bylo formulováno již 15.6. Ve věci článku potvrdil, že příspěvek psal jako reakci na aktuální situaci v oboru v roce 2003. Směrem k médiím sdělil, že s novináři nekomunikuje, a pokud se nějaká informace v médiích objeví, tak se neshoduje se skutečností.

Prof. Bejček požádal o slovo a zdůraznil, že by se nemělo jednat pod mediální tlakem. Děkanka reagovala, že její přijatý postup byl jediným možným řešením nastalé situace. Stejně reagoval též rektor, který zdůraznil, že se nepostupovalo na základě mediálního tlaku. Dále prof. Bejček pokračoval, že považuje projednávání „případu Fiala“ na VR za předčasné; v opačném případě je zbytečná etická komise, která má teprve situaci posoudit. Vyjádřil nesouhlas s dočasným odvoláním prof. J. Fialy z určitých funkcí, které bylo zdůvodněno jako zábrana dalším škodám. Za škodlivé naopak považuje přijímat podobná opatření před zevrubným vyšetřením a posouzením případu. Od Univerzity by čekal loajální přístup k zaměstnancům a apriorní důvěru v ně do doby, než se ev. spolehlivě prokáže, že toho nejsou hodni. Tím více to platí o odbornících a pedagogích Fialovy úrovně. Novinářská kampaň není takovým důkazem.

Prof. Průcha pokračoval v diskusi konstatováním, že vnímá prof. Fialu jako osobu, kterou by fakulta měla hájit. Ve věci diplomové práce vyjádřil svůj názor, že při posuzování diplomové práce je nutné brát zřetel na určitou autonomii komise a její práce by neměla být zpochybňována. Ve věci rigorózní práce konstatoval, že otázka plagiátorství je vážnou otázkou a vyžaduje si jistě diskusi. Ve věci článku se opět jedná o věc diskuse, ale nemělo by se na věc pohlížet jako na velký prohřešek. Zmínil, že role médií působí tristně a jeví se jako útokem na celou instituci. S připomínkou následně vystoupil prof. Hajn, který hovořil obecně o technice zpracování

studentských prací, zvláště směrem k citacím. Na prof. Hajna navázal prof. Eliáš, který uvedl, že si práce prostudoval a články přečetl, směrem k medializaci zdůraznil, že ve srovnání s aférou v Plzni brněnská kauza je minimální a díky přijatým krokům se situace uklidnila. Ve věci diplomové práce T. Rybákové zmínil, že část práce se opravdu jeví jako plagiát. Své vystoupení shrnul konstatováním, že otázka plagiátorství zasahuje mnoho oblastí, včetně právní.

V diskusi dále vystoupili:

Prof. Musil poukázal na to, že studentka práci obhájila, proto teď s tím nelze nic dělat

Rektor prof. Fiala se omluvil z dalšího jednání VR. Na závěr uvedl, že zde nejde jen o prof. Fialu, ale jedná se o pověst celé fakulty a MU – pověst se může ztratit během jednoho dne. Není správný a účinný postoj: nic se nestalo, nemohlo se nic stát, vše je v pořádku, média si vymýšlí - tento způsob obhajoby neustojíme.

Chceme-li hájit pověst fakulty, musíme na to jít přes etické komise apod.

Dr. Rychetský se dotázal, co s tím má dělat vědecká rada? Uvedl dále, že srovnání s Plzní je velmi nepřesné a jakékoliv srovnávání s Plzní je nepřesné. V Plzni byly de facto dvě fakulty – řádná a stínová, kde tu druhou dokázali vytvořit 3 nebo 4 lidé a tato stínová fakulta fungovala jako kriminální živel. Nediví se emotivnímu vystoupení prof. Josefa Fialy, který doposud nebyl poskvrněn médii. Připomněl starý případ absolutní lži zveřejněný v médiích. Nikdy se nesmí ničemu věřit co je v médiích – a ještě větší hloupost je se tomu bránit. Pokud jde o situaci na PrF, je třeba vyčkat na výstupy komise, která byla zřízena. Uvítal, že jejím členem je prof. Holländer.

Děkanka prof. Rozehnalová uvedla, že VR se sešla kvůli tomu, aby její členové byli bezprostředně i informováni. Nechce komunikovat v této věci elektronicky nebo přes média. Nechce rovněž, aby vědecká rada aklamací přijímala nějaké rozhodnutí. Jedná se o otázku toho, co zůstalo jako pochybnost – ta musí být vyřešena. Zmínila dále další případy plagiátorství, které se na fakultě řešily a jejichž důsledkem bylo podmíněné vyloučení jedné studentky a vyloučení druhé studentky, která vložila do IS přes třicet procent identické práce jiného autora. Zdůraznila také, že nemáme studenty jen vylučovat, ale i vychovávat. A sami si musíme říct některá pravidla.

Doc. Blažek uvedl, že je zděšen. Díky tomu, že se věnuje plagiátorství taková pozornost, tak se pak jedná skrze média o mocenské záležitosti jedinců. Bojí se toho, aby se to nestalo obecnou záležitostí. Tomuto zlu je třeba důsledně čelit, má-li se to stát běžným postupem. MU by měla vést jistou mediální ofenzivu – je třeba výsledky komise zveřejnit a náležitě propagovat.

Dr. Baxa uvedl, že vědecká rada nemůže směřovat role. Nesmí jít o solidaritu nebo o negativní postoje v rámci rady. Jedná se o orgány fakulty, které by měly věc řešit, ne o kompetenci vědecké rady. Zmiňuje otázku nestrannosti etické komise – bude nestranná? K roli médií: nemá smysl brát to vážněji, než je. Nemůžeme očekávat, že média budou reagovat tak, jak my chceme. Plzeň – nebýt médií, tak je tam zločinnost doposud a gradovalo by to k horšímu a horšímu. Je logické, že se pozornost věnuje veřejným VŠ. A nebyl by až tak úzkostlivý. Na studenty máme disciplinární řízení, na kantory etické komise – mělo by tomu být naopak. Student se učí, lektor má být vzor, mělo by to být mnohem a mnohem horší. Náročnost a přísnost na práce studentů a učitelů musí být diametrálně jinak poměřována.

Děkanka reagovala konstatováním, že v tom, co bylo řečeno je hodně pravdy. V určité chvíli se úplně ztratila prevence a výchova studentů. Bohužel se za poslední dva roky změnilo nahlížení na to, že každý „plagiát“ automaticky u studentů znamená disciplinární řízení. Chybí prostě prevence u studentů.

Prof. Winterová konstatovala., že spíše je potřeba kauzu nepřeceňovat, protože pomine. Ale na čem musí MU trvat je, že otázka kvalifikační práce musí poměřovat orgány lektorského charakteru, ne veřejnost, které je to prezentováno médii. Zvýrazňuje roli obhajoby – akcentuje zodpovědnost předsedy komise a komise. Nedá se tato aféra v žádném případě srovnávat s Plzní. Každý, kdo má zkušenosti ví, že není v silách lektora zajistit absolutní poctivost všech prací. Tyto věci nesmí média posuzovat za nás.

Dr. Spáčil uvedl, že se mu celá ta věc zdá vzhledem k prof. Fialovi jako nespravedlivá. Je nutné trvat na prozkoumání jeho individuálního podílu na této situaci. Zastává se prof. Fialy z tohoto hlediska. Řekl dále, taky není schopen dát ruku do ohně za to, aby on sám při obhajobě poznal všechno, co je okopírováno. Jednoduše řečeno, v těchto případech se nemělo jednat vůbec o osobu prof. Fialy. Ani třetí případ se mu nezdá až tak „zlý“ – spoluautorství apod. je zaběhlou praxí. Např. okruh čtenářů apod. Sám by to jistě takhle našel, že něco publikoval 2x apod. Tj. ani zde není problém – ani v rámci honoráře. Prof. Fiala je významnou osobností i pro Ústavní soud a požívá jejich vážnosti.

Dr. Bulinský – je evidentní, že žádný z právníků zde nemůže posoudit, zda je prof. Fiala vinen či ne. Nelze posuzovat závěry, pokud zde ještě nejsou.

Doc. Svatoň – odpověď na otázku proč byla svolána vědecká rada hledá. Nenahrazujeme zde těmito problémy jiné symptomy – jiné otázky v souvislosti s atmosférou na katedře občanského práva? Doc. Svatoň sám zahájil za svého děkanování profesuru doc. Fialy, čehož nelituje. Argumentace doháněním počtu prací v rámci zahájení jeho profesury je plytká, neboť počet autorských prací byl dostatečný, jeho odborná erudice a zdatnost byla a je zřejmá a nepopíratelná.

Prof. Filip se dotázal, proč zrovna prof. Fiala a proč zrovna tato situace? Je známa tato situace od června loňského roku a opatření byla podniknuta.

Děkanka uvedla, . že se jednalo se pouze o Rybárovou, nikoli o spojení s Rýdlovou. Před rokem byl znám pouze případ Rybárová. Stanovisko k němu ze strany vedení bylo to, že jde o otázku řešenou v rámci práce komise. Zjištění po ukončení studia jsou již zjištění právně irelevantní. Situace byla v té době uzavřena s tím, že není možné dle současné právní úpravy zahájit kroky k novému otevření případu a případnému odnětí titulu.

3. Projednání požadavku rektora MU k řešení situace na Právnické fakultě MU

Pro projednání dalšího bodu jednání požádala děkanka nečleny vědecké rady, aby opustili místnost. Poté informovala přítomné členy vědecké rady, že byla ústně požádána rektorem univerzity k předložení návrhu vědecké radě. Nepokládá za slušné tuto žádost ignorovat. Jde do toho i s rizikem nedobrého kroku. Jeho žádost se týkala odejmutí dekretu působení v komisích prof. Fialy. Navrhuje tajné hlasování o odvolání prof. Fialy z komisí. Osvětluje, o jaké hlasování jde v obou případech.

Doc. Šimíček – činí procedurální návrh, aby toto hlasování vůbec neproběhlo, a to z důvodu, že členové VR neobdrželi předem žádné podklady, aby si mohli na věc vytvořit vlastní názor a jakékoliv hlasování VR by tak bylo následně vnímáno tak, že se tento orgán postavil za anebo proti prof. Fialovi, což je za dané situace nekorektní. Není proto vhodné o tom vůbec hlasovat. Myslí si (kromě případu Rybárové), že jde o banality. Pokud by se však v případě T. Rybárové o banalitu nejednalo, nechápe, proč byl vedením katedry pověřen prof. Hurdík, který byl rovněž členem komise pro obhajobu DP a hlasoval shodně jako prof. Fiala. Uvedl dále, že pokud by se

mělo hlasovat o odvolání prof. Fialy z předsednictví habilitační komise T. Richtera, měla by být pro nečinnost odvolána celá komise, jelikož za téměř dva roky neučinila prakticky žádný úkon.

Prof. Šámal uvedl, že nezpochybňuje rozhodnutí děkanky. Fakulta odvádí velmi dobrou práci, opatření, která byla přijata byla dostatečná. Nechce nicméně odvolávat někoho na základě podezření bez podkladů. Je třeba vyčkat závěrů etické komise. Hlasování bez podkladů směřuje k tomu, že říkáme předem, že je vinen.

Dr. Baxa položil otázku, zda neodvolat tedy celou habilitační komisi, jak navrhl doc. Šimíček.

Doc. Šimíček odpověděl, že byl to jen příklad, neměl na mysli, aby se teď hlasovalo o tomto tématu.

Děkanka na základě diskuze konstatovala, že vědecká rada nepovažuje za možné hlasovat o těchto otázkách, neboť je to předčasné s ohledem na skutečnost, že dosud neproběhlo jednání etické komise.

4. Různé

V rámci tohoto bodu informovala děkanka vědeckou radu v návaznosti na diskuze na minulém zasedání, že pevnou součástí SZZ bude tvořit občanské a trestní právo, dle vzoru pražské fakulty. V ostatních součástech zůstane zachována politika flexibility jak doposud.

Prof. Bejček poukázal na to, že zápis z minulého zasedání vědecké rady byl nedostatečný. Chybí některé důležité věci, některé marginality tam byly. Diskuze kol. prof. Fialy byla tak významná, že měla být zaznamenávána na zařízení. Nejedná se o osobní útok na Mgr. Redrupovou či kohokoliv. Požaduje ale protokolární zápis. Děkanka uvedla, že tento zápis bude, pokud možno, podrobný. Požadavek bude zvážen, nicméně není příznivcem protokolárního přepisu například vědecké rozpravy u profesury. Není to zvykem a není to ani v silách zapisovatele.

K závěrečnému bodu jednání nebyly vzneseny další připomínky či příspěvky, předsedkyně vědecké rady děkanka prof. Rozehnalová tedy poděkovala přítomným za účast a zasedání vědecké rady ukončila.

V Brně dne 19. května 2010

prof. JUDr. Naděžda Rozehnalová, CSc.
děkanka

Zapsal/a: Ing. Jiří Jaroš, Mgr. Věra Redrupová

Přílohy:

1. Prezenční listina
2. Pozvánka

